

GENEZA I GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁALNOŚCI KATOLICKIEGO STOWARZYSZENIA SPORTOWEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W LATACH 1992–2004

Genezę Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej (w skrócie KSS RP) należy rozpatrywać w kontekście przemian politycznych w Polsce po 1989 r. i sytuacji gospodarczej naszego państwa oraz historii powstania i działalności Międzynarodowej Katolickiej Federacji Wychowania Fizycznego i Sportu (w skrócie FICEP).

Po narodzinach w Polsce ruchu solidarnościowego i następnie powołania okrągłego stołu doszło do pierwszych wolnych wyborów i transformacji ustrojowej państwa polskiego. Wtedy to (po 1989 r.) Międzynarodowa Katolicka Federacja Wychowania Fizycznego i Sportu szukała możliwości nawiązania kontaktu z Polską i dążyła do powołania katolickiej organizacji sportowej w naszym kraju. Chodziło o to, aby Polska mogła być członkiem FICEP i uczestniczyć w europejskich strukturach organizacyjnych sportu katolickiego. Na jednym z Walnych Zgromadzeń Międzynarodowej Katolickiej Federacji Wychowania Fizycznego i Sportu misja nawiązania kontaktu z Polską została powierzona włoskiej organizacji sportowej Centro Sportivo Italiano (CSI)¹. Istnieją przesłanki by sądzić, że impuls o stworzeniu takiej organizacji w Polsce pochodził również bezpośrednio z Watykanu².

Uchwalenie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach* stworzyło również w Polsce dobry grunt dla powoływania różnych organizacji, w tym również katolickich organizacji sportowych (w myśl przepisu stanowiącego o wolności obywateli w zakresie zrzeszania się)³. Zapisano to w preambule ustawy *Prawo o stowarzyszeniach*.

---

¹ Troska o powołanie katolickich organizacji sportowych w dawnych państwach komunistycznych nie dotyczyła tylko Polski. Walne Zgromadzenie Międzynarodowej Katolickiej Federacji Wychowania Fizycznego i Sportu zleciło również niemieckiej katolickiej organizacji sportowej Deutsche Jugendkraft (DJK) nawiązanie kontaktu z Czechosłowacją, podobnie jak katolickiej organizacji włoskiej Centro Sportivo Italiano z Polską.

² Wywiad z ks. Antonim Bednarzem z 15 listopada 2006 r.

³ Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach*, Dz. U. z dnia 10 kwietnia 1989 r., Nr 20, poz. 104 z późniejszymi zmianami.

Równolegle dojrzewała w tym samym czasie (u ks. Mirosława Mikulskiego) w Warszawie myśl o wykorzystaniu sportu jako narzędzia edukacyjnego wśród dzieci i młodzieży i pomocy rodzicom w procesie ich wychowywania. Razem z Włodzimierzem Strzyżewskim rozpoczęli działania mające na celu stworzenie jakiejś sportowej organizacji o charakterze katolickim⁴. Jednocześnie odbywała się już od 1989 r. Parafiada, impreza sportowa, kulturalna i religijna organizowana przez zakon Pijarów⁵. Również w Parafii św. Jadwigi w Krakowie rozpoczął swoją działalność ks. Antoni Bednarz i z jego inicjatywy od 1987 r. zaczęły funkcjonować zajęcia sportowe przy parafii. Praca w trzech różnych i niezależnych ośrodkach w znaczący sposób przyczyniła się do powstania Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Dodatkowo w 1990 r. na proces zaangażowania się Kościoła rzymskokatolickiego w sport wpłynął List Episkopatu Polski na temat kultury fizycznej *O zagrożeniach zdrowia i sportu*⁶.

Innym bardzo ważnym czynnikiem, który spowodował powstanie KSS RP był kryzys sportu szkolnego, zarówno jeśli chodzi o działalność w tym zakresie klubów sportowych, jak i szkół. W związku z transformacją ustrojową w 1989 r. wszystkie kluby sportowe przeszły z sektora publicznego do sektora prywatnego⁷. Od tego momentu polityka państwa zakładała, że każde stowarzyszenie ma być organizacją samofinansującą się. Finansowanie kultury fizycznej odbywało się na zasadzie dotacji celowych na realizację określonych zadań statutowych, zgodnie ze złożonym projektem budżetowym. Spowodowało to trudną sytuację finansową klubów sportowych, z których wiele zaprzestało swojej działalności, a inne ją znacznie ograniczyły. Trudne warunki finansowe dotyczyły również bezpośrednio szkoły, których dotacje na tzw. zajęcia pozalekcyjne, często nie wystarczały na dodatkowe godziny związane ze sportem. W tej sytuacji Kościół włączył się z pomocą ludzi świeckich do tworzenia warunków dla dzieci i młodzieży, aby zagospodarować im czas wolny w sposób zorganizowany⁸. Praca z dziećmi i młodzieżą przy parafii

---

⁴ Wywiad z ks. Józefem Jońcem z 14 grudnia 1996 r. (1996), *Od parafii do olimpiady*, *Biuletyn Mistrz*, nr 2.

⁵ Parafiada – program edukacyjny oparty na greckiej triadzie: świątynia – teatr – stadion. Zrodził się w środowisku zakonu Pijarów na przełomie 1988/1989 r. Twórcą idei ruchu parafialdowego i autorem programu Parafiiady jest ks. Józef Joniec.

⁶ Por. M. Ponczek (2003), *Kultura fizyczna a Kościół rzymskokatolicki w Polsce po II wojnie światowej 1945–2000*, Katowice, ss. 73–74.

⁷ L. Jaczynowski, J. Żyśko (1994), *Przekształcenia w systemie organizacyjnym kultury w Polsce w dobie transformacji ustrojowej*, Warszawa; J. Żyśko (1997), *Procesy prywatyzacji instytucji sportowo-rekreacyjnych*. W: II Ogólnopolska Konferencja Menedżerów Sportu, Polska Korporacja Sportu, Warszawa; J. Żyśko (1999), *Przemiany własnościowe w kulturze fizycznej pod wpływem zmian transformacyjnych*. W: L. Jaczynowski [red.], *Organizacja kultury fizycznej*, t. 1, Warszawa, ss. 109–125.

⁸ *Od parafii do olimpiady*, op. cit.

miała na celu między innymi to, aby odciągnąć ich od środowisk patologicznych i uchronić od zagrożeń z tym związanych, takich jak na przykład alkoholizm czy narkomania. Bardzo dobrym sposobem na to okazały się zajęcia sportowe. Dodatkowo, kiedy nauka religii przeniosła się do szkoły, przy wielu parafiach pozostały puste sale katechetyczne, które można było zaadaptować również na cele sportowe.

Zjazd Założycielski KSS RP odbył się 24 kwietnia 1992 r. w Tczewie⁹. Zjazd ten zaaprobował nazwę i statut oraz wybrał Komitet Założycielski w następującym składzie: Ks. Biskup Andrzej Śliwiński, przewodniczący Podkomisji Kultury Zdrowotnej i Sportu Episkopatu Polski, Włodzimierz Strzyżewski, autor nazwy i statutu KSS RP, oraz Waldemar Sawicki, dyrektor Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki¹⁰. Komitet ten doprowadził do rejestracji stowarzyszenia przez wpis do rejestru stowarzyszeń kultury fizycznej i ich związków decyzją prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 16 czerwca 1992 r. W tym właśnie roku organizacja została wpisana do rejestru stowarzyszeń kultury fizycznej i ich związków pod pozycją numer 149 i tym samym uzyskała osobowość prawną¹¹. Wybory władz nowo zarejestrowanego stowarzyszenia kultury fizycznej dokonał Zjazd Konstytuujący 17 października 1992 r. w siedzibie Sekretariatu Episkopatu Polski w Warszawie¹². Statut zatwierdzony w 1992 r. na Zjeździe Założycielskim zawiera główne założenia ideowo-programowe organizacji¹³.

Celem działania stowarzyszenia kultury fizycznej KSS RP (według tego dokumentu) jest wychowanie dzieci, młodzieży i dorosłych przez kulturę fizyczną, sport i turystykę w oparciu o zasady etyki katolickiej. Oprócz tego, udział w międzynarodowej wymianie młodzieży oraz w katolickich krajowych i międzynarodowych imprezach sportowych. Jak również przygotowanie członków stowarzyszenia do udziału w zawodach, od startu w mistrzostwach parafii aż do Igrzysk Olimpijskich, w różnych dyscyplinach sportowych i rekreacyjnych dla osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych, w Igrzyskach Paraolimpijskich¹⁴.

Działalność Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego w latach 1992–2004 polegała głównie na upowszechnianiu kultury fizycznej wśród dzieci

---

⁹ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Protokół ze zjazdu założycielskiego KSS RP 1992 r., Od parafii do olimpiady, op. cit.

¹⁰ Od parafii do olimpiady, op. cit.

¹¹ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Decyzja o rejestracji KSS RP z dnia 16 czerwca 1992 r. (1996), *Biuletyn Mistrz*, nr 1, s. 7.

¹² Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Protokół ze Zjazdu Konstytuującego z 17 października 1992 r., Od parafii do olimpiady, op. cit. W aneksie została dołączona lista mandatariuszy ze Zjazdu Konstytuującego.

¹³ Statut KSS RP (1995), *Biuletyn Mistrz*, nr 1, s. 8.

¹⁴ Tamże.

i młodzieży w duchu etyki katolickiej¹⁵. Była prowadzona w szczególności przez parafialne kluby sportowe, uczniowsko-parafialne kluby sportowe i inne stowarzyszenia o charakterze katolickim¹⁶. Zasięg działalności KSS RP dotyczył całej Polski. Charakter działalności wynikał głównie z założeń ideowo-programowych organizacji oraz ze struktury organizacyjnej Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Rozbudowa natomiast tej struktury była naturalną konsekwencją rozwoju stowarzyszenia. Dlatego obok terenowych jednostek organizacyjnych KSS RP, jakimi są parafialne kluby sportowe, pojawiły się wojewódzkie związki Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Główne kierunki działalności stowarzyszenia obejmowały: wychowanie fizyczne, sport, rekreację, turystykę, zdrowie, pracę duszpasterską i ewangelizację. Najbardziej popularnymi formami pracy organizacji były: zajęcia sportowe, zajęcia rekreacyjne, obozy sportowe, zawody sportowe i festyny rekreacyjne. W niektórych klubach sportowych zostały w tym celu wybudowane obiekty sportowe lub zaadaptowane na ten cel istniejące sale katechetyczne przy parafii¹⁷. Były również organizowane kursy instruktorskie oraz szkolenia dla trenerów pracujących w parafialnych klubach sportowych. Istotnym aspektem działalności KSS RP był wymiar religijny. W ramach której odbywają się Msze św., spotkania modlitewne czy rekolekcje dla sportowców. Oprócz tego, Katolickie Stowarzyszenie Sportowe Rzeczypospolitej Polskiej organizowało corocznie pielgrzymkę sportowców na Jasną Górę i Ogólnopolski Opłatek dla sportowców. Ważne miejsce w działalności KSS RP zajmowała organizacja sympozjów naukowych i wydawanie biuletynu *Mistrz*.

Do głównych kierunków działalności statutowej Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej należy wychowanie poprzez sport i upowszechnianie kultury fizycznej w oparciu o zasady etyki Kościoła rzymskokatolickiego¹⁸. Dotyczy to zarówno wychowania fizycznego (pozaszkolnego), sportu jak turystyki i rekreacji. Ważnym zagadnieniem jest zdrowie, które bezpośrednio wpływa na kondycję całego narodu. Sport w działalności KSS RP może pełnić również funkcję ewangelizacyjną i wykorzystywany być w pracy duszpasterskiej w parafii.

Wychowanie fizyczne

Wychowanie fizyczne (pozaszkolne) prowadzone jest w parafialnych klubach sportowych w celu przygotowania młodych ludzi do uczestniczenia

---

¹⁵ Tamże.

¹⁶ Tamże.

¹⁷ Od parafii do olimpiady, op. cit., s. 55.

¹⁸ Tamże.

w kulturze fizycznej w ciągu całego życia. Ma na celu kształtowanie odpowiednich postaw i poglądów wobec rozwoju fizycznego. W wychowaniu fizycznym podkreśla się walory sprawności fizycznej, zdrowia i higieny własnego ciała. Bardzo ważnym elementem w trakcie prowadzenia zajęć z dziećmi jest wykorzystanie ich w procesie wychowawczym młodego pokolenia, w myśl zasady w zdrowym ciele, zdrowy duch¹⁹ Wartą podkreślenia jest również idea wychowania poprzez sport, zwracająca uwagę na wartość pedagogiczną ćwiczeń fizycznych²⁰. Aspekt wychowawczy sportu jest wykorzystywany w parafialnych klubach sportowych, aby pomóc rodzinom w wychowaniu dzieci i młodzieży. Proces ten ma być prowadzony w sposób harmonijny, aby kształtować w młodym człowieku nie tylko ciało, ale również umysł i duszę²¹.

Wychowanie poprzez sport zajmuje najwyższe miejsce w działalności klubowej. Aby mogło być odpowiednio prowadzone niezmiernie ważny jest dobór kadry trenerskiej, która pracuje z dziećmi. Powinni to być ludzie, którzy poprzez swoją postawę i zaangażowanie mogą być dla młodzieży odpowiednimi wzorami wychowawczymi²². Dlatego w parafialnych klubach sportowych jest zwracana na to szczególna uwaga. U trenerów, oprócz kwalifikacji zawodowych, wysoko ceniony jest ich dobry kontakt z dziećmi oraz ich zaangażowanie religijne²³.

Sport

Ważnym kierunkiem działalności statutowej KSS RP jest rozwój sportu, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Dotyczy to w szczególności sportu masowego i wyczynowego²⁴. W sporcie masowym najważniejsze jest zadowolenie zawodnika i dobra zabawa. Wynik nie jest tutaj aż tak ważny, a punktem odniesienia jest skala własnych możliwości. W sporcie masowym uprawianym w parafialnych klubach sportowych cenne jest uczestnictwo²⁵. Natomiast w sporcie wyczynowym nastawienie na osiągnięcie maksymalnego wyniku. W parafialnych klubach sportowych, gdzie są sekcje uczestniczące we

---

¹⁹ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawozdanie Kapituły Generalnej Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej I kadencji za lata 1993-1996. Na Trzeci Krajowy Zjazd KSS RP 28 lutego – 1 marca 1997 r., bez pag.

²⁰ Z. Dziubiński [red.] (2004), *Edukacja poprzez sport*, Warszawa, ss. 29–45.

²¹ Od parafii do olimpiady, op. cit., ss. 54–55.

²² Zbiór dokumentów Małopolskiego Związku Parafialnych Klubów Sportowych. List ks. Pawła Łukaszy do księży duszpasterzy „Istotne wskazówki o programie ewangelizacyjnym poprzez rekreację ruchową i turystykę w Małopolskim Związku Parafialnych Klubów Sportowych”, bez pag.

²³ Wywiad z ks. Mirosławem Mikulskim z 22 marca 2007 r.

²⁴ Od parafii do olimpiady, op. cit., ss. 54–55.

²⁵ Wywiad z ks. Mirosławem Mikulskim, op. cit.

współzawodnictwie w sporcie wyczynowym, zwraca się szczególną uwagę, że osiągnięcie dobrego wyniku jest ważne, ale nie za wszelką cenę. Osiąga się go poprzez systematyczną pracę na treningach i wypracowanie w ten sposób maksymalnej sprawności fizycznej.

Bardzo ważnym zagadnieniem w tej kwestii jest gra fair, poszanowanie przeciwnika i odpowiednia kultura przegranej²⁶. Niedopuszczalne jest w tym kontekście używanie jakichkolwiek środków dopingujących. Warto podkreślić, że w parafialnych klubach sportowych dzieci uprawiające sport nie podlegają selekcji sportowej. Do klubu przyjmowany jest każdy, bez względu na umiejętności sportowe i może uczestniczyć w zajęciach tak długo, jak tylko sam tego pragnie.

Nowością jest również zmiana postawy samego trenera, wynikająca z innego podejścia przez władze parafialnych klubów sportowych do sukcesów sportowych. W klubach wyczynowych trener i zawodnik rozliczany jest za wynik i co za tym idzie, odpowiednio finansowo wynagradzany. W parafialnych klubach sportowych ważne jest uczestnictwo i zadowolenie zawodnika. Stwarza to możliwość spokojniejszego realizowania planów treningowych bez presji i często wygórowanych ambicji działacza klubu. Również sam trener musi się poddać samokontroli, by jego marzenia o zdobyciu mistrzostwa nie szkodziły zawodnikom. W parafialnych klubach sportowych próbuje się odwrócić pewien sposób myślenia, który często funkcjonuje w innych klubach. Zawodnik nie jest od tego, aby realizować marzenia trenera lub władz klubu. To klub i trener jest odpowiedzialny za to, aby zapewnić każdemu młodemu człowiekowi odpowiednie warunki, by mógł spełnić swoje marzenia sportowe. Przecież każde dziecko przychodzi do klubu z wielkimi nadziejami i rolą trenera jest tej nadziei nie zawieść²⁷. W tym kontekście można mówić o tworzeniu nowego modelu uprawiania sportu, który przynosi radość i satysfakcję, bez względu na wynik.

Rekreacja

Rozpowszechnioną formą pracy z dziećmi w parafialnych klubach sportowych jest rekreacja. Podejmowana jest dla relaksu, wypoczynku i samodoskonalenia się, z uwzględnieniem skali własnych możliwości, ale bez rankingowego szacowania osiągniętych wyników. Dzieci ćwiczące rekreacyjnie w parafialnych klubach sportowych nie uczestniczą w zawodach sportowych, ale trenują dla samych siebie. Uczą się pożytecznego spędzania wolnego czasu w sposób aktywny²⁸. Jest to bardzo ważne, szczególnie w dzisiejszych

---

²⁶ Od parafii do olimpiady, op. cit., s. 55.

²⁷ M. Natanek (2004), Charakterystyka Międzynarodowego Projektu Inter Campus. W: Z. Dziubiński [red.], *Edukacja poprzez sport*, op. cit., ss. 582–587.

²⁸ Wywiad z ks. Mirosławem Mikulskim, op. cit.

czasach, kiedy komputer i gry telewizyjne stały się często jedyną rozrywką dla dzieci i młodzieży. Zajęcia rekreacyjne mogą również przeciwdziałać takim patologiom społecznym jak alkoholizm, niktynizm czy narkomania²⁹. Dochodzą również do tego niekorzystne zjawiska, takie jak zanieczyszczenie środowiska, choroby cywilizacyjne, co wpływa znacząco na potrzebę odpowiedniego relaksu i wypoczynku³⁰. Parafialne kluby sportowe tworzą ofertę w zakresie zajęć rekreacyjnych nie tylko dla dzieci, ale również dla dorosłych. W tym przypadku bardzo ważna jest rekreacja jako czynnik kompensacyjny po wielu godzinach pracy. Często przy parafiach organizowane są również festyny rekreacyjne dla rodzin. Jest to wspaniały sposób na integrację członków rodziny i aktywne spędzenie razem wolnego czasu.

Turystyka

Inną formą działalności prowadzoną przez KSS RP jest upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa³¹. Realizując zalecenia zawarte w liście biskupów *O chrześcijańskich walorach turystyki* parafialne kluby sportowe propagują poszanowanie przyrody i odkrywanie piękna ojczyzestego kraju. Służą temu obozy krajoznawcze i rajdy turystyczne. KSS RP prowadzi również turystykę pielgrzymkową do Sanktuariów Maryjnych i miejsc świętych³².

Zdrowie

Prowadząc zajęcia w parafialnych klubach sportowych bardzo ważną sprawą dla trenera powinno być zdrowie zawodników. Odnosząc się bezpośrednio do listu biskupów *O zagrożeniach zdrowia i sportu* z dnia 30 listopada 1990 r. można stwierdzić, że jest on nadal bardzo aktualny³³. Fatalny stan zdrowia w jakim znajduje się społeczeństwo polskie wymaga większej troski i pomocy instytucjonalnej w tym zakresie³⁴. W tym aspekcie dużą rolę pełnią zajęcia sportowe i rekreacyjne w parafialnych klubach sportowych w zakresie gimnastyki ogólnorozwojowej, aerobiku, gimnastyki korekcyjnej, rehabilitacji i zajęć na siłowni. Również wyjazdy zimowe i wakacyjne w miejsca nieskażone

---

²⁹ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Statut KSS RP 2002 r., bez pag.

³⁰ M. Ponczek (2003), *Kultura fizyczna w dokumentach papieskich i Episkopatu Polski w pierwszym dziesięcioleciu III Rzeczypospolitej 1989–1999*, Częstochowa, s. 15.

³¹ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Statut KSS RP, op. cit.

³² Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Ankieta Parafialne Kluby Sportowe w Polsce (2000), bez pag.

³³ Tamże.

³⁴ *Sport, zdrowie, patriotyzm* (1993), KSS RP Archidiecezji Krakowskiej, Kraków, ss. 7–25.

o dużych walorach zdrowotnych są ważnym czynnikiem poprawiającym kondycję i odporność dzieci. Realizując cele statutowe, parafialne kluby sportowe zajmują się ochroną i promocją zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień³⁵.

Dbałość o zdrowie jest zwłaszcza podkreślana w odniesieniu do piątego przykazania z dekalogu: „Nie zabijaj”. Przykazanie to, w tym kontekście, zwraca uwagę, że szkodenie własnemu ciału i zdrowiu jest grzechem³⁶.

Nie dopuszczalne jest również stosowanie środków wspomagających wydolność fizyczną. Praca w parafialnych klubach sportowych przebiega więc dwukierunkowo: pierwszy, aby poprawić stan zdrowotny dzieci, a drugi, aby nie spowodować szkody dla młodego organizmu, w myśl zasady: „W zdrowym, ciele zdrowy duch”³⁷

Praca duszpasterska

Praca duszpasterska w parafii ma przede wszystkim na celu aspekt wychowawczy i duchowy. Katolickie Stowarzyszenie Sportowe Rzeczypospolitej Polskiej realizuje ją zgodnie z celem statutowym stowarzyszenia³⁸. Opiera się głównie na sprawowaniu Eucharystii i uczestniczeniu w sakramentach świętych (np. spowiedź, komunie święta). Opieka duszpasterska obejmuje dzieci, młodzież, rodziców, trenerów, sportowców wyczynowych i działaczy sportowych³⁹. Formy pracy duszpasterskiej są różne, mogą to być rozmowy indywidualne, spotkania formacyjne, wyjazdy. Jak również organizowanie Mszy św., rekolekcji, czy pielgrzymek religijnych. Często są to również spotkania okolicznościowe, takie na przykład jak opłatek czy jajko wielkanocne. W tym aspekcie ogromnie ważna jest rola księdza odpowiedzialnego za parafialny klub sportowy. To on tworzy i realizuje określony plan duszpasterski dla danej wspólnoty. Praca duszpasterska ma charakter stały i wiąże się bezpośrednio z osobą księdza duszpasterza⁴⁰. W tym kontekście KSS RP zwraca szczególną uwagę, aby każdy parafialny klub sportowy miał swojego duszpasterza. Powoływani są również przez biskupa diecezjalni duszpasterze sportu, którzy animują duszpasterstwo sportowe w całej diecezji, zarówno wśród parafialnych klubów sportowych jak i sportowców wyczynowych.

---

³⁵ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Statut KSS RP, op. cit.

³⁶ M. Ponczek (2003), *Kultura fizyczna w dokumentach papieskich i Episkopatu Polski*, op. cit., s. 15.

³⁷ Wywiad z ks. Mirosławem Mikulskim, op. cit.

³⁸ Zbiór dokumentów Katolickiego Stowarzyszenia Sportowego Rzeczypospolitej Polskiej. Statut KSS RP, op. cit.

³⁹ Nawracanie wojowników, *Biuletyn Mistrz*, nr 1, op. cit., ss. 50–52.

⁴⁰ Dekalog kapelana, *Biuletyn Mistrz*, nr 2, op. cit., s. 49.

Podsumowując należy podkreślić, że sama idea, jaką wprowadza w życie KSS RP, a mianowicie wychowania poprzez sport w duchu etyki katolickiej, jest ogromnie cenna. Ważne są również kierunki działania organizacji KSS RP, które nabierają w tym duchu nowego wymiaru. Dlatego sieć parafialnych klubów sportowych w całej Polsce stanowi niewątpliwie nowy, trwały i wartościowy element w organizacji i rozwoju polskiego ruchu sportowego w III Rzeczypospolitej. Tym samym zasługuje na naszą uwagę.